

**ARI DOSTUM
OLUR MUSUN?**

Polinasyonda Bal Arılarının Önemi

AHMET COŞKUN
Ziraat Yüksek Mühendisi

Polinasyon Nedir?

Dünyada tanımı yapılmış 250.000 çiçekli bitki türü mevcut olup bunların 1.500' ü kültür bitkisi.

Avrupa' da toplam 12.000 bitki türü var.

Türkiye' de 10.000 bitki türü var.(3.054 'ü endemik tür.)

Dünyadaki hayvan türlerinin %70' i böcekler.

Dünyada tanımı yapılmış böcek sayısı 1.200.000' ten 1.500' ü zararlı böcek.

Polinatör böceklerin %90' ı arılar.

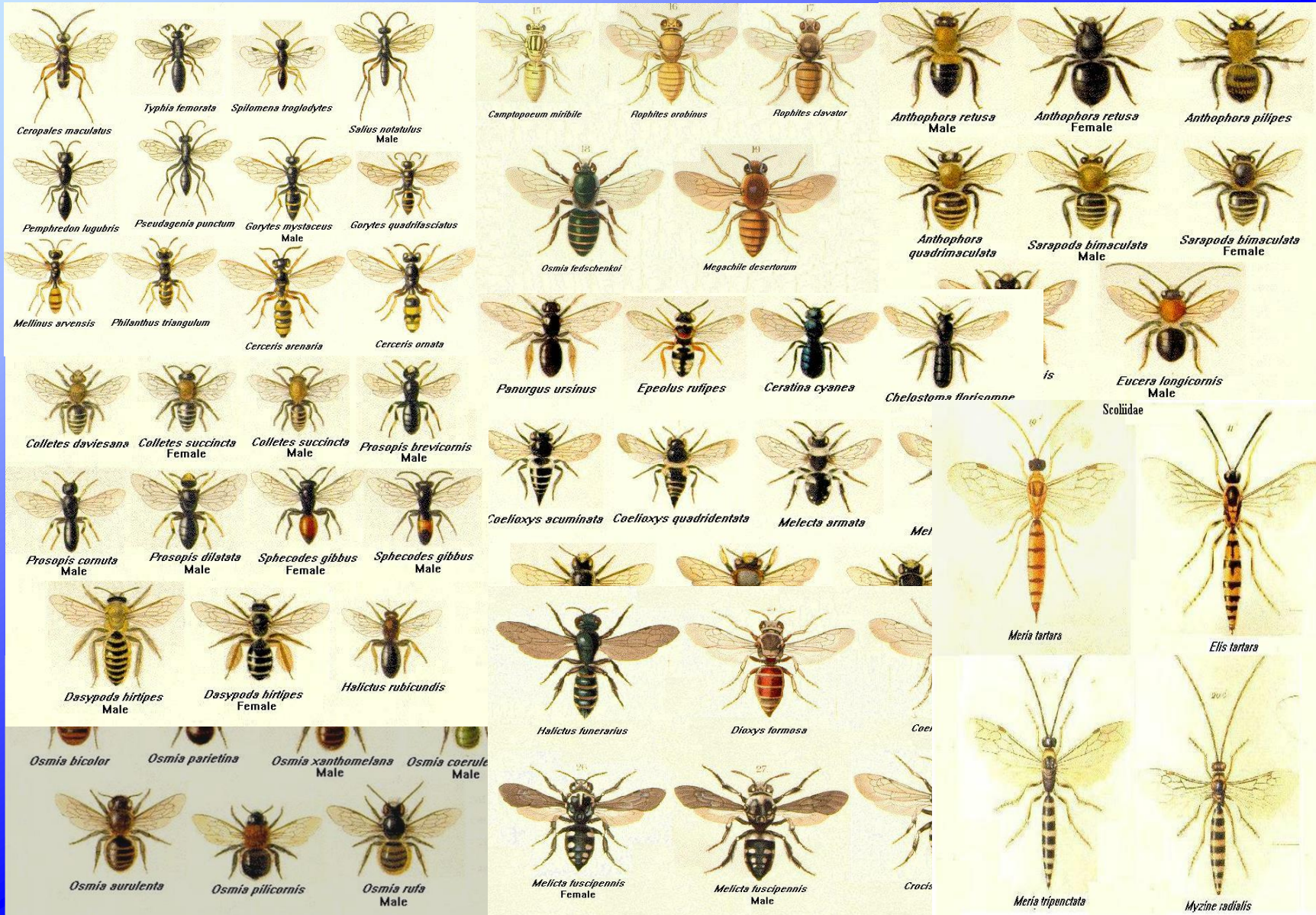
Polinasyon ile ürün artışının parasal değeri, balın değerinin 10-20 katı.

Polinasyon Nedir?

Her hangi bir yolla anterlerden alınan polenlerin aynı çiçeğin veya aynı türün başka bir çiçeğinin dişicik tepesine taşınmasıdır.

Böcek Polinatörler

Polinasyon

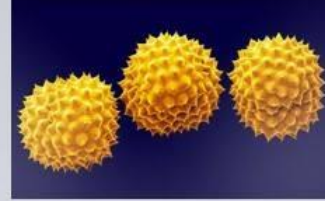
Çiçeklerin

erkek organındaki

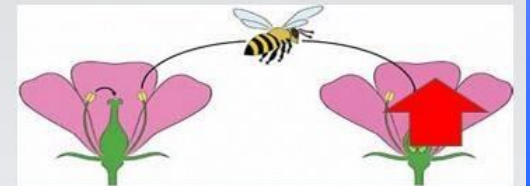
polenin

dişicik tepesine

taşınmasıdır.

Çiçek

Polen

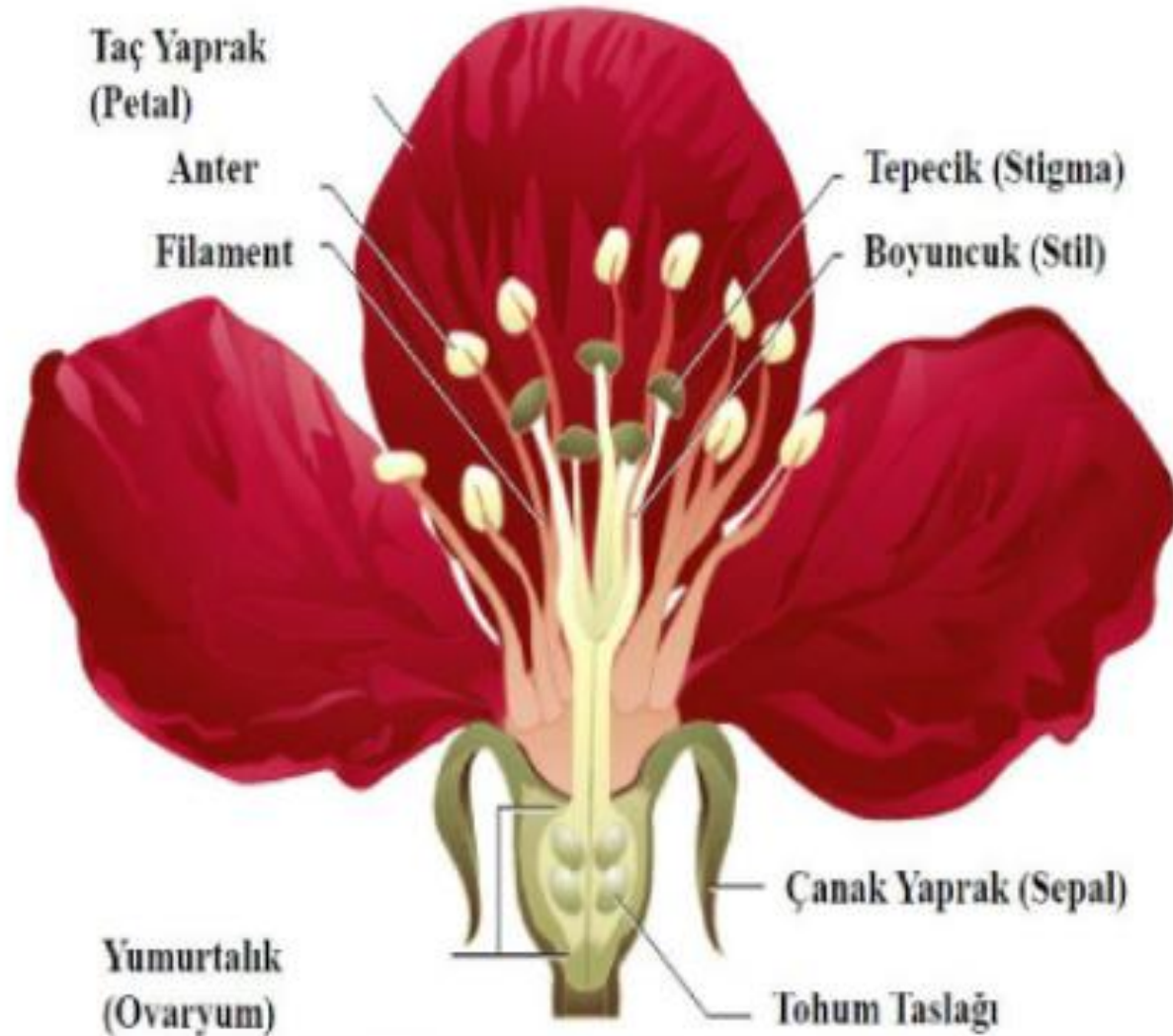
Dişicik Tepesi

Dişi Organ

Erkek Organ

Yumurtalık

Çiçek

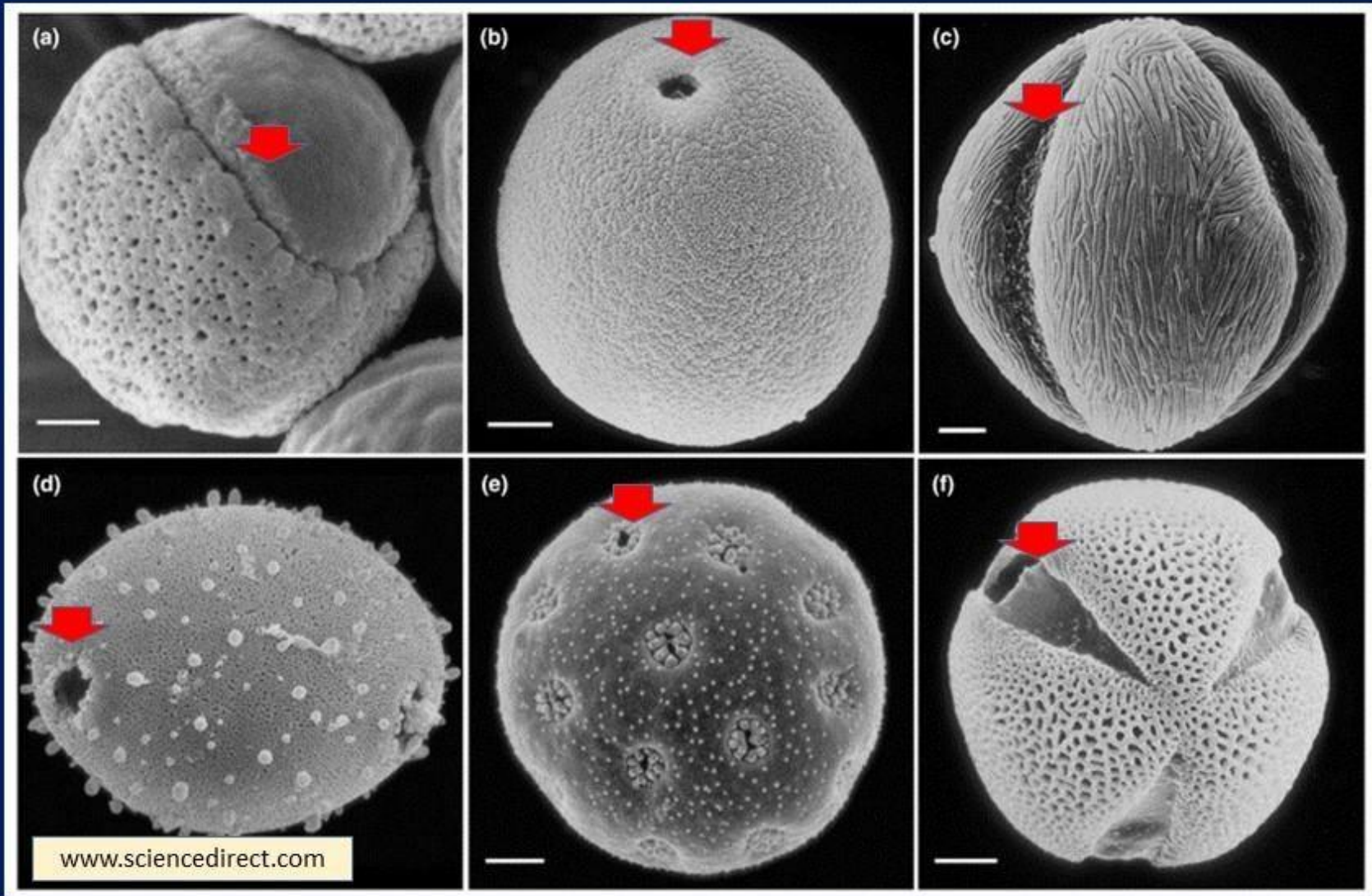

Bir Çiçeğin Yapısı

Polinasyon Sistemi

Polen üzerinde 'ekzin' adında karmaşık yapılı sindirilemeyen koruyucu bir tabaka vardır. Bu tabakada yer yer açıklıklar bulunmaktadır. Polen, tozlaşma sonrası bu açıklıktan çimlenerek yumurtayı döllemektedir. Bal arıları da salgıladıkları enzimlerle bu açıklıktan polen içerisindeki içeriği sindirmekte ve bu açıklıktan dışarıya çıkarmaktadır. Kalan kısım vücut dışına atılmaktadır.

Tozlanma Çeşitleri

Kendine

Kendine

Yabancı

Yapay

Erkek organ
üzerinde polen
tanecikleri

Dişi organ

Dişi organın üstüne poleni
taşıyacak olan bal arısı

**Yeni tozlanmış
limon çiçeğinin
dişicik tepesi**

**Meyve ve tohum
haline gelecek
olan yumurtalık**

**Önceden
tozlanmış çiçekte
meyvenin
büyümeye
başlaması**

Rüzgarla

Kuş ile

Bombus ile

Yarasa ile

Kelebek ile

İnsan ile

En Önemli Böcek Polinatör

Bal Arısı

POLİNATÖR TECİHLERİ

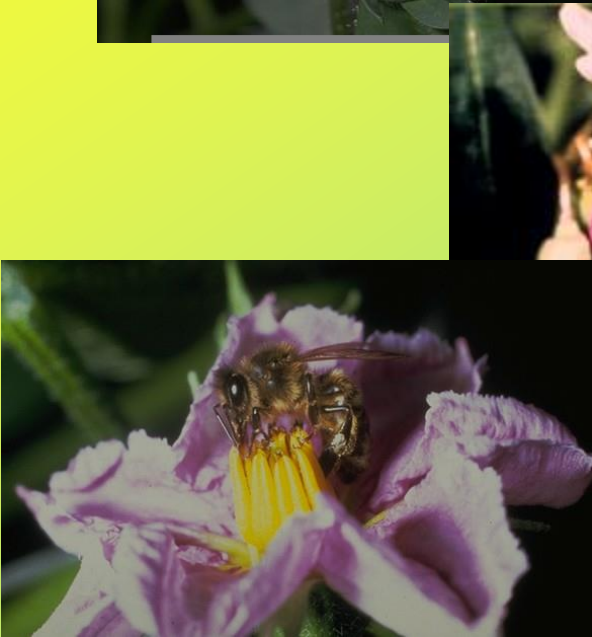
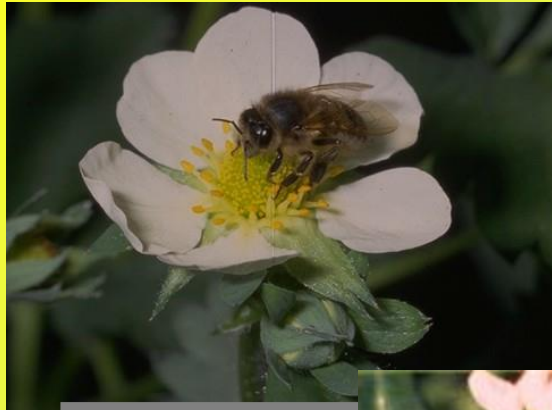
Bitkilerde Bal Arısı Polinasyonu

Polinatörlerin Tercihini Etkileyen Faktörler

Özellikler	Polinatör Tipleri							
	Yarasa	Arı	Böcek	Kuş	Kelebek	Sinek	Güve	Rüzgar
Renk	Beyaz, yeşil, mor	Parlak beyaz, sarı, mavi ve UV	Beyaz veya yeşil	Turuncu, kırmızı veya beyaz	Parlak kırmızı ve mor	Soluk veya koyu kahverengi, mor	Soluk kırmızı, mor, pembe veya beyaz	Soluk yeşil, kahverengi veya renksiz
Nektar İşareti	Yok	Var	Yok	Yok	Var	Yok	Yok	Var
Koku	Geceleyin yayılan güçlü ve küflü	Temiz, hoş ve hafif	Kokusuz veya yoğun meyvemsi	Yok	Soluk fakat hoş	Kokuşmuş	Geceleyin yayılan güçlü ve hoş	Yok
Nektar	Bol ve gizlenmiş	Genellikle açıkta	Bazen hazır	Bol ve derin tüp içinde	Bol ve derin tüp içinde	Genellikle yok	Bol ve derin tüp içinde	Yok
Polen	Bol	Sınırlı, yapışkanimsi, kokulu	Bol	Sınırlı	Sınırlı	Sınırlı	Sınırlı	Bol, küçük ve pürüzsüz
Çiçek	Kâse şeklinde, gündüz kapalı	Sığ, tabla üstünde ve tüp şeklinde	Geniş ve kâse şeklinde	Geniş, huni şeklinde,	Geniş yüzey üzerinde dar tüp şeklinde	Derin olmayan huni şeklinde,	Düzenli ve tüp şeklinde	Düzenli ve küçük yapılı
								

Bal Arıları

Polinasyon

Arıların mor ötesine de uzanan mükemmel görüşleri vardır ama kırmızıya kördürler.

Koku duyuları gelişmiştir.

Antenleriyle, insanların aldıkları kokulardan 10 ile 100 daha zayıf konsantrasyondaki kokuları bile alırlar.

Polinasyon

Polinasyonu arılar tarafından sağlanan çiçekler genellikle mavi, mor, lavanta, ya da beyaz renktedirler ama kırmızı olamazlar.

Ayrıca bu çiçeklerin bazılarında nokta olarak görülebilen ve arı gözünde farkındalık yaratan nektar kılavuzları da vardır.

Polinasyonun Önemi

- ❑ Doğanın sürekliliği sağlanmaktadır.
- ❑ Ürünün nitelik ve niceliği artmaktadır.
- ❑ Daha erken ve yeknesak ürün elde edilmektedir.
- ❑ Tohumların yağ içeriği artmaktadır.
- ❑ Meyve şekli bozulmamaktadır.
- ❑ Kaliteli hibrit tohum elde edilmektedir.
- ❑ Parselde hasat aynı zamanda yapılmaktadır.
- ❑ Hasadın zamanında yapılması sonucunda bitkiler hastalık ve zararlılardan daha az etkilenmektedir.

Bal Arılarının Önemi

Modern tarım tekniklerinin uygulanması nedeniyle toprakların işlenmesi ve yoğun insektisit uygulamaları sonucu yabancı böcek polinatörlerinin sayısında büyük bir azalma vardır. Bu nedenle denetimi ve yetiştiriciliği insan eliyle yapılabilen bal arılarının polinasyonda etkin ve yaygın bir şekilde kullanılması zorunlu hale gelmiştir.

Bal Arılarının Kullanımı

- Bal arısı polinasyonu ile yoncada %65, pamukta %28, hıyarda %11, kabakta %25, ketende %35, üzümde %29, kolzada %30 ürün artışı olmaktadır.
- ABD'de bal arısıyla tozlanan ürünlerde 19 milyar dolarlık gelir elde edilirken aynı yılda bal ve balmumu üretiminin parasal değeri 140 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Basit Bir Hesaplama

- ✓ Kayıssıda polinasyonun %80'i böcekler tarafından yapılmaktadır. Bu oran içerisinde bal arılarının miktarı ise %70'dir. Dolayısıyla kayıssıdaki polinasyonun %56'sı bal arıları tarafından gerçekleştirilmektedir.
- ✓ Sonuçta 100 kg meyve veren bir ağacın, 44 kg meyvesi diğer etkenlerin, 56 kg meyvesi bal arılarının polinasyonu sonucu oluşmaktadır.

Arı Kolonilerinin Dağılımı

Sebzeler	1 da/koloni
Endüstri Bitkileri	2 da/koloni
Yem Bitkileri	3 da/koloni
Meyveler	4 da/koloni

Arı Kolonileri ile Polinasyon

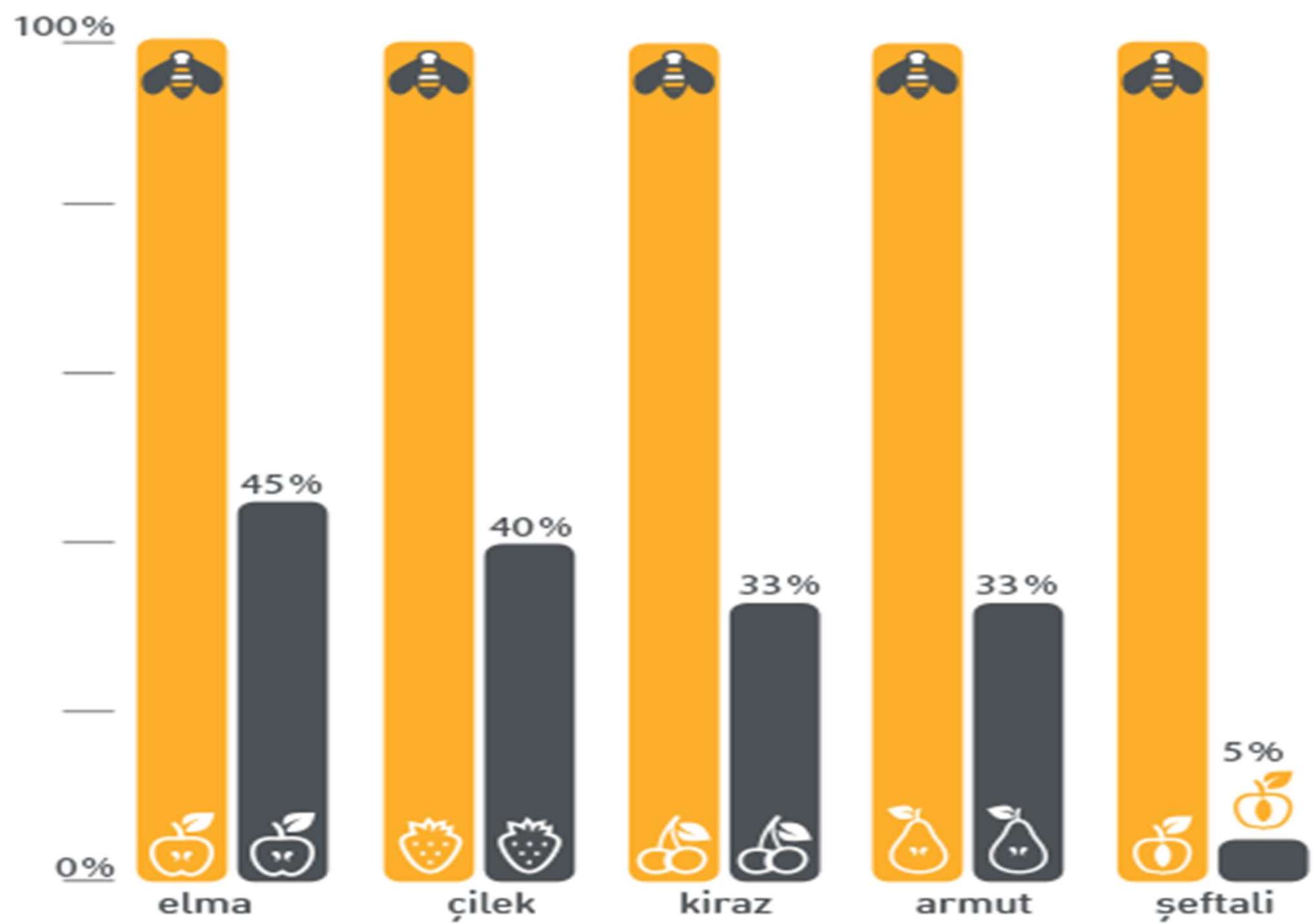

Yetersiz Polinasyon

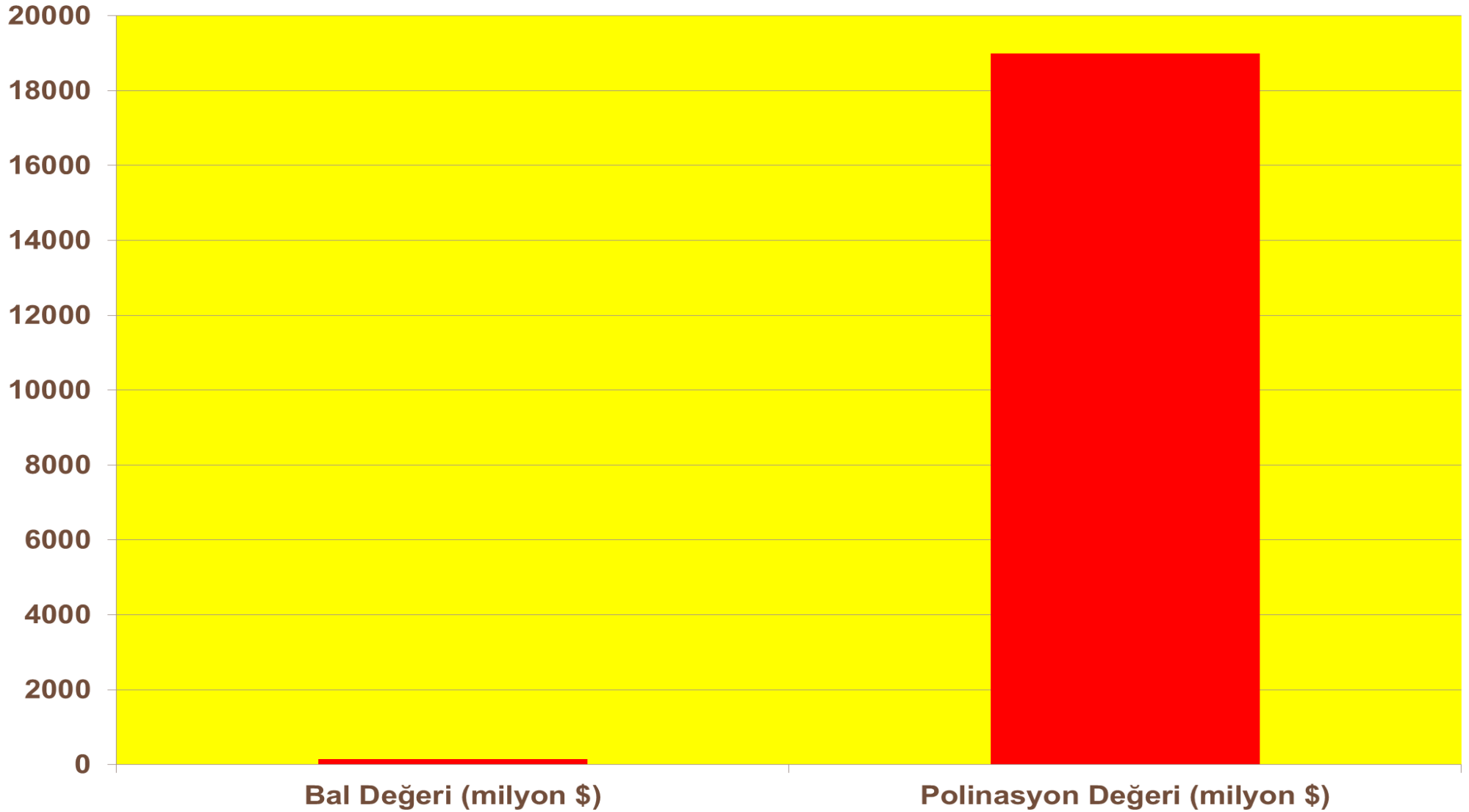
Yeterli Polinasyon

Bal Arılarının Katkısı (ABD)

Bitki Adı	Böcek Polinasyonuna Bağımlılık (%)	Bal Arısı Oranı (%)
Yonca	100	60
Elma	100	90
Badem	100	100
Pamuk	20	80
Soya	10	50
Soğan	10	90
Brokoli	100	90
Havuç	100	90
Ayçiçeği	100	90

Bal Arısı ile Ürün Artışı

Ürün Adı	Ürün Artışı (%)
Yonca	65
Pamuk	28
Hıyar	11
Kabak	25
Keten	35
Üzüm	29
Kolza	30

Polinasyon Yıllık Getirisi

ABD Pasifik Kuzeybatı Kıyısı Polinasyon Çalışmaları

Yıllar	Arı Kolonisi Sayısı	Ortalama Koloni Kira Bedeli	Koloni Başına Ortalama Yıllık Kira Geliri
1992	765	\$19 ²⁵	\$49 ⁷⁰
1993	990	\$22 ⁵⁰	\$62 ²⁵
1994	1,225	\$28 ¹⁰	\$78 ⁷⁰
1995	1,348	\$29 ⁶⁰	\$78 ¹⁵
1996	1,350	\$31 ⁵⁵	\$97 ⁵⁰
1997	1,504	\$31 ⁰⁵	\$92 ²⁰
1998	1,153	\$29 ⁶⁵	\$83 ⁰⁰
1999	2,058	\$32 ²⁵	\$89 ³⁰
2000	2,055	\$32 ⁸⁵	\$77 ⁴⁰
2001	3,168	\$33 ⁶⁵	\$64 ⁶⁰
2002	4,255	\$36 ⁴⁰	\$63 ⁷⁵
2003	2,612	\$36 ⁴⁵	\$86 ⁴⁰
2004	3,555	\$38 ⁶⁵	\$74 ⁶⁰
2005	2,055	\$51 ³⁰	\$112 ⁸⁵
2006	3,855	\$73 ⁸⁵	\$151 ¹⁰
2007	3,091	\$70 ⁶⁵	\$176 ⁶⁰
2008	4,800	\$81 ¹⁵	\$154 ²⁰

Average price of honey fee

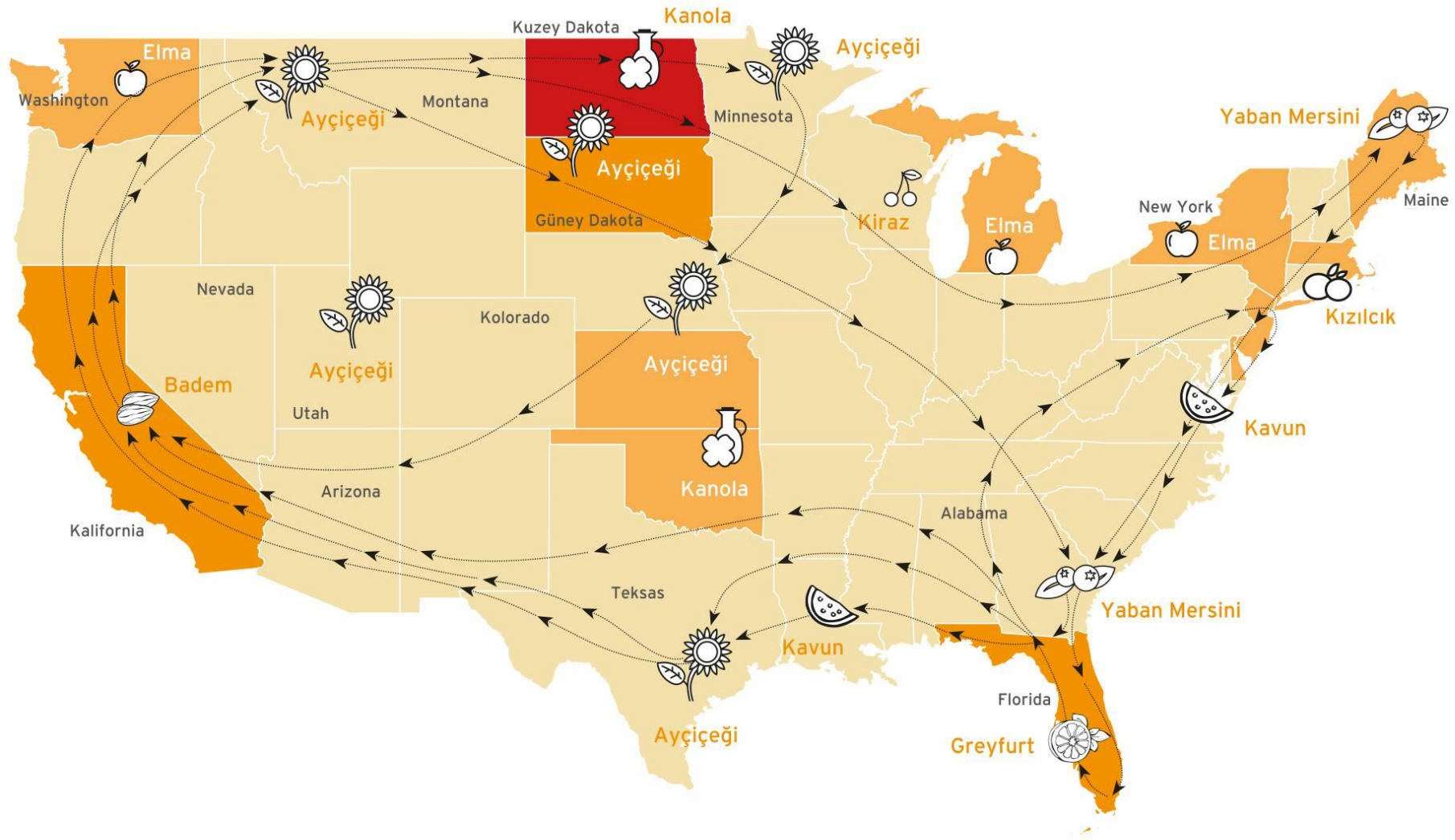
Almond
the purp

Price per hive

Evet, yanlış okumadınız!
Kovan başına 159\$
kira geliri...

Ülkemizde Polinasyon ise...

yaSSaH
HeMŞerİM
yaSSaH

bal arıları niçin önemli

bitkilerin %85'i

bal arılarının varlığına bağlıdır

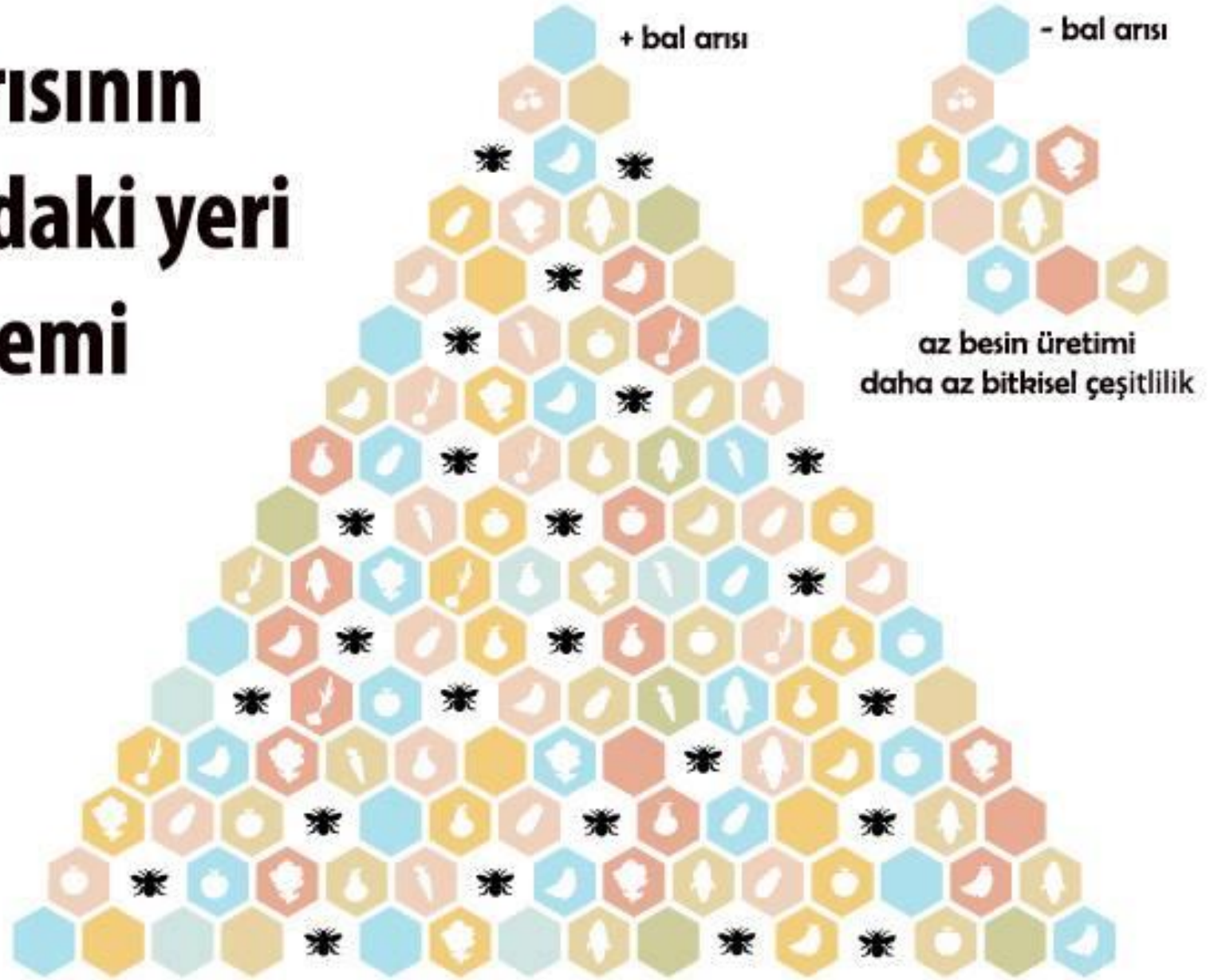

*Yediğimiz her besinin
1/3'ünü bize veren bal
arılarına teşekkür ederiz*

İneklerimize besin sağlayan
bal arılarına teşekkür ederiz.
Onlar olmadan süt, peynir ve
et yiyemeyiz.

bal arısının doğadaki yeri ve önemi

**Arıcılık,
derinliđi olan
entellektüel hayvancılıktır.**

Hepinize Kovan Dolusu Teşekkürler...

T.C.
KARTAL KAYMAKAMLIĞI

İSTANBUL • KARTAL
İLÇE TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

İSTANBUL • KARTAL
İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

İSTANBUL İLİ ARI
YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ